

תרגול מס' 0 – השכבה הפייסית

רואי' מתיכס

□ סוג תוור שונים:

- זוג שזר
- כבל קוואקסיאלי
- סיב אופטי
- תוור חופשי (אוויר, ריק)

□ זמנים:

- - זמן התפשנות (השהיה).
- - זמן שידור
- - זמן מחרוז (Round Trip)

□ תרגילים לדוגמא.

סוגי תור שוניים

לְאַבְנָה (Twisted Pair)

- שני חוטי נחושת בקוטר 1 mm מצופים בבידוד ושוררים זה בזזה.

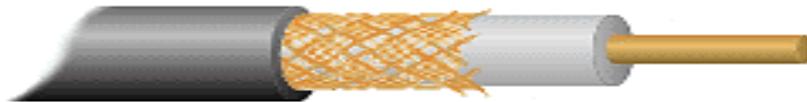
- תכונות:
  - זול!
  - רגיש יחסית לרעשים.
  - NEL⁺ (נקודה לנקודה).
  - קצב שידור R: $1 \rightarrow 100M(\text{bit/sec})$
  - מרחק בין מגדירים: $M \rightarrow 10KM$

שימושים:

- רשת טלפון מקומי (בין מנוי למרכזיה).
- רשתות מקומיות מודרניות (LAN-Local Area Network).

כבל אסאקס (קואקסיאלי)

- ▢ גיד נחושת פנימי, בידוד, סיכור נחושת חיצוני, מעטפת בידוד

- ▢ **תכונות:**

- חסינות טובה לרעשים.
- מספר זרכניים יכולים להתחבר במקביל לאותו הcabל (bus).
- קצב שידור R: (bits/sec) $500M$.
- מרחק בין מגדרים: $10KM \rightarrow 1$.

- ▢ **שימושים:**

- רשת טלפונים בין מרכזיות.
- טלוויזיה בכבלים.
- רשתות תקשורת מקומיות – בדר"כ בין יחידות מיתוג.

סיב אופטי (Optic Fiber)

- סיב אופטי מעביר מידע באמצעות קרן אור.
- בקצותו הסיב ישנו מתמיר מאנרגיה חשמלית לאור ולהיפר.
- גל האור מוחזר ונשאר בתוך הסיב, ההחזרה נובעת ממתקדי שירה שונים של ליבת הסיב והמעטפת.

תכונות:

- חסינות גבוהה לרעשים.
- אמינות גבוהה.
- קשה מאוד לציתות.
- נל"ז (נקודה לנקודה) .
- קצב שידור R : 10G(bits/sec).
- מרחק בין מגברים: 10KM → 500KM.

שימושים:

- רשתות תקשורת עירוניות וארציות (MAN,WAN).

תוווק חילוי

- התווך החופשי משמש כתווך להעברת גלים אלקטромגנטיים (גלי רדיו). זהו תוווק כללי "פתוח".

- **תכונות:**
  - רגישות רבה לרעשים ולחסימות.
  - קל מאד לציטוט.
  - מספר צרכנים ניידים מסוגלים להשתמש בו במקביל.
  - משאב מוגבל – משלדים המשתמשים באותו איזור גאוגרפי באותו תדרים מפריעים זה לזה.
  - קצב שידור R: (bits/sec) $\rightarrow$ 1G(bits/sec)
  - מרחק בין מגברים: $10K \rightarrow 50000KM$

- **שימושים:**
  - רדיו וטליזיה.
  - תקשורת לוויינים.
  - טלפונים אלחוטיים.
  - תקשורת סלולרית.

זמינים

לأن המתכוונים (ה传达性)

- לכל סוג תווור יש השהייה propagation delay
- מהירות התקדמות אות חשמלי בריק היא ($C = 3 \times 10^8$ m/sec) שזו מהירות האור.
- בתווך נחותה התקדמות הגל היא איטית במעט ($V = 2 \times 10^8$ m/sec).
- זמן התפשטות (propagation delay) תלוי במהירות ההתרפשות בתווך וכן במרחק בין המקור והיעד:

$$T_p = \frac{\text{מרחק פיזי } D [m]}{\text{מהירות הסיגנל } V \left[\frac{m}{sec} \right]}$$

לען איזור

- ▢ זמן השידור (transmission delay) תלוי באורך החבילה המשודרת ובקצב השידור.

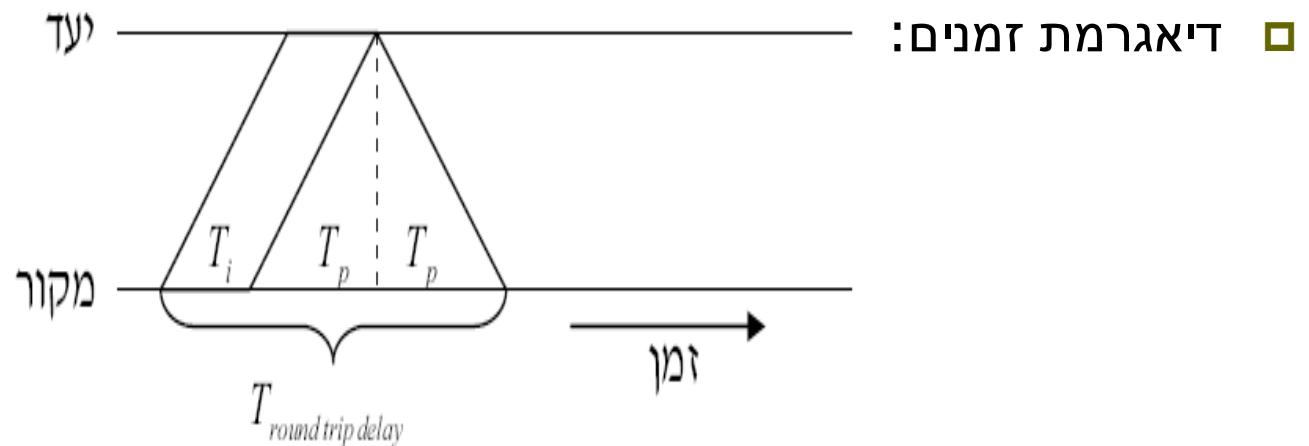
$$T_i = \frac{\text{אורך חבילה } L \left[\text{bits} \right]}{\text{קצב השידור } R \left[\frac{\text{bits}}{\text{sec}} \right]}$$

(Round Trip) **זמן אמלוץ**

- ▢ הזמן העובר מתחילה שידור החבילה בצד השולח, ועד קבלת הבית האחרון של חבילת אישור (שנשלחת ע"י היעד עם סיום קליטת חבילת המידע):

$$T_{\text{round trip delay}} = T_i + 2 \cdot T_p$$

- ▢ בדרך"כ לא מתחשבים בו:
  - זמן עיבוד ההודעה ביעד.
  - זמן שידור ack (אישור).

תרגולים לדוגמה

מכסיף 1

$$a \equiv \frac{T_p}{T_i} = \frac{\text{זמן ההפניה בקשר}}{\text{זמן שידור}}$$

☐ נגידיר את היחס הבא:

☐ חשב את a עבור המקרים הבאים:

סוג התווך	מרחק בין מקור ויעד D	קצב השידור R ($\frac{\text{bits}}{\text{sec}}$)
א. זוג שזר	100m	10K
ב. כבל קוואקסיאלי	10km	1M
ג. לוין	70,000km	10M

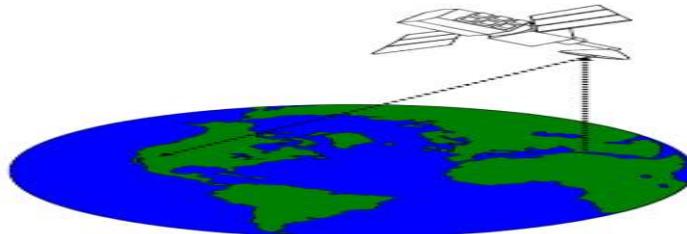
אורך חבילת נתונים: $L=1000$ [bits].

1 מרכיבים

$T_i = \frac{L}{R} [\text{sec}]$	$T_p = \frac{D}{V} [\text{sec}]$	a	
$T_i = \frac{1000}{10 \cdot 10^3} = 0.1$	$T_p = \frac{100}{2 \cdot 10^8} = 5 \cdot 10^{-7}$	$a = \frac{5 \cdot 10^{-7}}{0.1} = 5 \cdot 10^{-6}$	.א
$T_i = \frac{1000}{1 \cdot 10^6} = 10^{-3}$	$T_p = \frac{10 \cdot 10^3}{2 \cdot 10^8} = 5 \cdot 10^{-5}$	$a = \frac{5 \cdot 10^{-5}}{10^{-3}} = 5 \cdot 10^{-2}$	.ב
$T_i = \frac{1000}{10 \cdot 10^6} = 10^{-4}$	$T_p = \frac{70,000 \cdot 10^3}{3 \cdot 10^8} = 0.23$	$a = \frac{0.23}{10^{-4}} = 2.3 \cdot 10^3$	.ג

- **מסקנות:**
- T_i “T round trip delay” $\leq a \ll 1$
  - T_p “T round trip delay” $\geq a \gg 1$

מטכון מכם 1

הבהרה:

- ◻ עברו המקירה של הלוין, בו קיבלנו ערך מאד גדול של א נסתכל על מספר החבילות שנמצאות באוויר במקרה של שידור ממושך.

$$Nb_{its} = R \cdot T_p = 10^7 \cdot 0.23 = 2.3 \cdot 10^6 [bits]$$

- ◻ מספר הביטים באוויר (מקור→יעד):

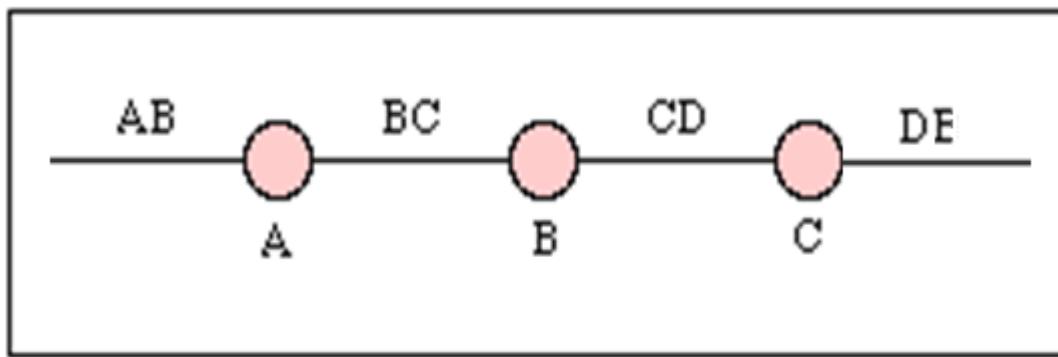
$$N_{packets} = \frac{Nb_{its}}{L} = \frac{2.3 \cdot 10^6}{1000} = 2.3 \cdot 10^3 = 2300$$

- ◻ מספר החבילות באוויר (מקור→יעד):

- ◻ לסיום : עברו שידור ממושך של חבילות , נמצאות בכל רגע נתון 2300 חבילות באוויר בין המקור ליעד.

תכליף 2

ברשת תקשורת כלשהי משלדים מסגרת באורך $L=1500$ bytes, ההודעה עוברת דרך 3 צמתים, כלומר ב-4 קוי תקשורת כאשר אורך כל קו תקשורת $m=100$ m. רוחב הפס של הקו התקשרות הוא $R=10Mbps$ והשהייה בכל צומת $1\mu sec$.

- מה זמן השהייה הכללי בין תחנות הקצה ?
- מה זמן שידור המסגרת ?

2 מרכיבים

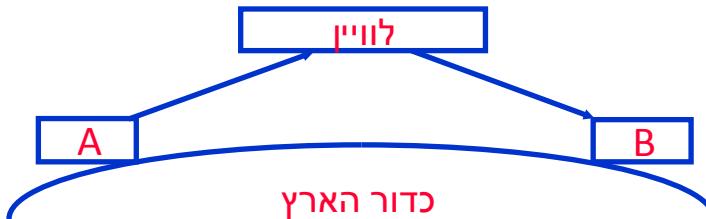
- ▢ זמן התפישות כולל – זמן הפשנות בקן + השהייה בצתמים.
- ▢ זמן התפישות בקן של 100m :

$$T = 4 \cdot \frac{100(\text{m})}{2 \cdot 10^8 \left(\frac{\text{m}}{\text{sec}} \right)} + 3 \cdot 1 \cdot 10^{-6} \text{sec} = 5 \mu\text{sec}$$

- ▢ גודל המסגרת $8 \text{ bytes} * 1500$
- ▢ זמן שידור המסגרת:

$$T = \frac{1500 \cdot 8 \text{ (bits)}}{10^7 (\text{bits/sec})} = 1.2 \text{ msec}$$

תרכיף 3

- ☒ נסתכל על תקשורת לוויינים:

☒ הלוויין מוצב בגובה 36,000 ק"מ מכדור הארץ. במרחק זה הוא מקיף את כדור הארץ כל 24 שעות, ולכן מיקומו ביחס לכדור הארץ אינו משתנה.

☒ זמן התפשטות בין כדור הארץ ללוויין (ולהיפר) נתון ע"י

$$T_p = \frac{36,000 \text{ km}}{3 \cdot 10^5 \text{ km/sec}} = 0.12 \text{ sec} = 120 \text{ msec}$$

כאשר $\text{sec} = 3 \cdot 10^5 \text{ km/sec}$ היא מהירות האור.

1. נתון כי A משדר מסגרות בגודל 1000 bits כל אחת לעורץ תקשורת עם קצב $R=50 \text{ kbps}$.

■ מהו זמן שידור מסגרת (ב밀ישניות)?

■ כמה זמן (ב밀ישניות) עובר מהרגע בו A מתחילה לשדר מסגרת ועד שהמסגרת מגיעה ל-B ?

■ בהנחה שזמן שידור מסגרת ACK מ- B זמן, כמה זמן (ב밀ישניות) עובר מהרגע בו A מתחילה לשדר מסגרת ועד שמסגרת תגובה מגיעה בחזרה ל-A ?

2. מהי יכולת העורץ במקרה זה (בהנחה שאין שגיאות בקוו)?

כטלוון מרכזים 3

סעיף א':

1) זמן שידור מסגרת:

$$T = L/R = 1000/50,000 = 0.02 \text{ sec} = \underline{20 \text{ msec}}$$

2) בזמן $t=0$, A מתחילה להכניס מסגרת עד $t=20 \text{ msec}$,

■ לאחר התפשטות בקוו - $120 \text{ msec} * 2 = 240 \text{ msec}$

■ היא מגיעה ל-B כלומר לאחר 260 msec.

3) אם זמן שידור ACK זניח אז סה"כ עד שוחזר ACK ל-A זה לוקח

$$260 \text{ msec} + 240 \text{ msec} = \underline{500 \text{ msec}}$$

סעיף ב': ניצולת זה מספר החבילות ששידרנו בפרק זמן השווה לשידור מסגרת אחת

(במקרה זה שדרנו רק מסגרת אחת), כאשר זמן שידור מסגרת 20 msec והזמן

הכפול למסגרת להישלח ולחזור הוא $\frac{20}{500} = 4\%$ (500 msec) ביחס זהה נמוך מאוד !!

תרכזים 4

- למדנו שני נסחים למציאת הקצב המרבי בערז:
- נסחת Nyquist ונסחת Shanon.
1. מדוע ישן שתי נסחים ולא אחת?
  2. בהינתן ערז של 2MHz ויחס אות לרעש 20dB מהו הקצב **המכוּםלי** שניתן להעיבר בערז?
  3. מהו מספר הביטים המכוּםלי הנitin לייצוג ע"י כל סימול שמשודר בהינתן הקצב שחוושב בסעיף ב'?

כטלוון מצלים 4

.1. נוסחת Nyquist מייצגת חסם לקצב המכוון המלא, שnitן לקבל בערז **ללא רעש** לעומת זאת, נוסחת Shanon מייצגת חסם מכונן מלא, **לקצב בערז עם רעש**.

.2. ראשית נראה כי $20\text{dB} = 10^2$ (נשותה בנוסחת דציבלים):
$$x_{dB} = 10 \log_{10}(x)$$

$$20_{dB} = 10 \log_{10}(x) \rightarrow x = 10^2$$

לכן, למציאת הקצב המכונן מלא, נשותה בנוסחת Shanon (היות שיש רעש בערז) ונקבל:

$$C = 2000000 * \log_2(1 + 10^2) = 13.31\text{mb/s}$$

4. מטלות

.3. כוֹת נְצָרָךְ לַהֲשִׁמְתָּשׁ בְּנוּסָחֶת :Nyquist

$$D = 2 \cdot B \cdot \log_2 K \Rightarrow K = 2^{\left\lfloor \frac{D}{2B} \right\rfloor}$$

$$D = 13.31 \cdot 10^6, B = 2 \cdot 10^6 \Rightarrow \left\lfloor \frac{D}{2B} \right\rfloor = \left\lfloor \frac{13.31 \cdot 10^6}{2 \cdot 2 \cdot 10^6} \right\rfloor = \left\lfloor \frac{13.31}{4} \right\rfloor = 3$$

$$K = 2^3 = 8$$